EFICIENTIZAREA SERVICIULUI PUBLIC DE SALUBRIZARE DIN MUNICIPIUL CHIȘINĂU

Eugenia ROȘCA

CZU: 351.77.08(478-25) ***roscaeugenia887@gmail.com***

The quality of public services provided by the structural entities of the public administration is one of the performance indicators of the social organization system, which contributes through legal competencies to the achievement of the values attributed to the general interest of society.

Therefore, the primary purpose of the administrative bodies is to realize the interests of citizens, so as to ensure the well-being they need, but also the necessary conditions for each citizen to realize their potential and enjoy the rights and freedoms on which assures them the rule of law. In this regard, it is appropriate to mention the need for rationalization, modernization of the public sanitation service in Chisinau.

Un domeniu larg de activitate al administrației publice centrale și locale este cel al înființării și organizării de servicii publice în corespundere cu expectativele populației din teritoriu. În cele din urmă, activitățile administrației publice au un caracter dispozitiv (de dispoziție) – și anume, reglementări elaborate și emise ulterior în temeiul și în vederea executării legii, și al doilea caracter este cel de prestator (de prestație a serviciilor publice de interes general (național) sau local) [3, p. 63].

În opinia cercetătorilor români, Cezar Manda și Corneliu Manda „Serviciul public este mijlocul prin care administrația publică își exercită activitatea” [4, p. 394]. Pe când autorul Paul Negulescu, tratează serviciul public în calitate de un organism administrativ, creat de stat, județ, oraș sau comună, cu o competență determinată, cu mijloace financiare procurate din patrimoniul general al administrației publice care l-a înființat, pus la dispoziția publicului pentru a satisface în regim regulat și continuu o cerință cu caracter general [5, p. 113].

Cu toate acestea, autoritățile publice odată cu înființarea unor servicii publice trebuie să asigure buna lor gestiune, să intervină la necesitate în procesul de eficientizare a acestora, cu întreprinderea măsurilor care ar îmbunătăți considerabil calitatea lor. Ținem să remarcăm că îmbunătățirea serviciilor publice din Republica Moldova, inclusiv cele locale este un obiectiv stabilit de către autoritățile publice, în condițiile prevederilor Acordului de Asociere UE–Republica Moldova [1].

În Programul de activitate (2019-2020), Guvernul Republicii Moldova are drept obiectiv suprem îmbunătățirea calității vieții oamenilor, respectiv vor fi intensificate relațiile cu Uniunea Europeană, vor fi respectate toate angajamentele internaționale asumate în trecut, inclusiv Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană și documentele semnate în cadrul Comunității Statelor Independente [6]. În continuare, vom analiza specificul serviciului public de salubrizare din municipiul Chișinău și care ar fi acele modalități reale de implementat practic, pentru a contribui la sporirea calității acestuia. O mențiune importantă ar fi că salubrizarea localităţilor se efectuează prin servicii publice speciale, organizate, coordonate, reglementate, conduse, monitorizate şi controlate de autorităţile publice locale, astfel sunt scoase din subordinea autorităţilor publice centrale şi constituite ca structuri autonome gestionare, atribuindu-li-se patrimoniu propriu în u.a.t. De fapt, activităţile de salubrizare urmăresc niște obiective concrete, reale de îmbunătăţire a condiţiilor de viaţă ale populaţiei, inclusiv prin realizarea unei structuri edilitare moderne, ca bază a dezvoltării economice şi în scopul atragerii investiţiilor profitabile pentru autorităţile locale. La nivelul mun. Chișinău, Consiliul local a aprobat prin decizia nr. 4/11 din 5 decembrie 2000 Regulamentul cu privire la salubrizarea teritoriului și menținerea ordinii sanitare în mun. Chișinău prin responsabilizarea actorilor menționați *infra*, dar și a altor întreprinderi care funcționează pe teritoriul municipiului [2]. În prezent, a fost elaborat și supus dezbaterilor publice un nou proiect de regulament privind asigurarea curățeniei în oraș.

Dacă să ne referim la cadrul actual de prestare a servciilor de salubrizare este constituit din: *Direcția Generală Locativ-Comunală și Amenajare; ÎM „Prestări servicii locative*"; *Întreprinderile municipale de Gestionare a Fondului Locativ (ÎMGFL); ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi"; ÎM „Exdrupo*"; *CCL-urile; APLP-urile; ACC-urile;* (asociații ale proprietarilor de locuințe privatizate); *ÎM Regia „Autosalubritate"*. Astfel, pentru a avea un serviciu de asigurare a curățeniei mai calitativ, remarcăm indispensabilitatea reformării întregului sistem instituțional, din perspectiva ineficienței funcționale, lipsit de relevanță în raport cu cerințele actuale ale locuitorilor.

Din această perspectivă, la nivel municipal există tendința de modernizare a acestui serviciu, fiind elaborate mai multe variante posibile de restructurare. Astfel, în cadrul Proiectului „Audieri Publice pentru Chișinău" a fost elaborată o Propunere de Politică Publică cu privire

la Serviciile publice de salubrizare din mun. Chișinău. Astfel, pentru a depăși provocările generate de cadrul actual de funcționare a actorilor implicați în serviciile de salubrizare, vom analiza în continuare patru opțiuni propuse pentru a îmbunătăți procesul de salubrizare în mun. Chișinău:

I. Păstrarea corpului instituțional actual și al responsabilităților, dar cu aplicarea unor măsuri de eficientizare în mai multe domenii: gestionarea antiderapantului, coordonarea lucrărilor de deszăpezire între ÎM „Exdrupo", ÎMPSL-uri, pentru a evita îndepărtarea repetitivă a zăpezii sau mutarea acesteia de pe carosabil și înapoi etc.

II. Transferul de competențe dintre actorii implicați cu asigurarea specializării lor, această opțiune presupune păstrarea instituțională separată a actorilor implicați – ÎM „Exdrupo" ÎMPSL-uri, AGSV și ÎMGFL-uri, însă cu ajustarea competențelor, precum și cu redistribuirea resurselor financiare între aceștea.

III. Fuzionarea ÎMPSL-urilor într-o singură entitate și păstrarea ÎM „Exdrupo" și AGSV cu păstrarea specializării lor, acest fapt ar presupune fuzionarea nemijlocită a celor 5 ÎMPSL-uri existente într-o singură întreprindere municipală de prestări servicii locative, cu preluarea funcțiilor de salubrizare de la ÎM „Exdrupo" și AGSV, precum și păstrarea celor din urmă în calitate de instituții specializate de gestionare a drumurilor publice și a spațiilor verzi.

IV. Fuzionarea actorilor actuali implicați într-o singură întreprindere municipală de gestionare a spațiilor publice, ce ar presupune fuzionarea actorilor implicați în prezent în activități de salubrizare în municipiu – ÎM „Exdrupo", ÎMPSL-uri și AGSV. Această fuziune va oferi posibilitatea de a planifica pe întreg municipiul efectuarea lucrărilor de înverzire, reparare a carosabilului, salubrizare și întreținere a infrastructurii publice, cu creșterea eficienței serviciilor.

Concluzionând, în urma sintezei prezentate, putem determina care din cele patru alternative de reformare a sistemului de salubrizare din mun. Chișinău este cea mai avantajoasă sub aspect funcțional.

În opinia noastră, cea din urmă variantă este cea mai relevantă, deoarece fuzionarea actorilor actuali într-o singură întreprindere municipală va exclude acele situații frecvente de intervenții întârziate sau lipsa coordonării corespunzătoare a problemelor existente în

teritoriu și va fi elaborată o planificare a activităților ce vor fi realizate în mod organizat prin selectarea prioritară a zonelor în care urmează a fi lichidate anumite probleme cu încadrarea într-un termen-limită, inclusiv asigurarea implicării în soluționarea cazurilor ce necesită intervenție imediată, acest lucru fiind coordonat centralizat, fără a fi nevoie de apelul la alte întreprinderi specializate, fapt ce ar încetini activitatea propriu-zisă. Iar cu cât mai mulți actori vor fi implicați, cu atât mai dificil va fi de realizat, acest lucru este determinat de starea actuală a domeniului salubrizării din mun. Chișinău.

Referințe:

1. Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112 din 2 iulie 2014.
2. Decizia CMC nr. 4/11 din 5 decembrie 2000 cu privire la măsurile de îmbunătățire a salubrizării municipiului Chișinău și menținerea ordinii sanitare, Regulamentul cu privire la salubrizarea teritoriului și menținerea ordinii sanitare în municipiul Chișinău https://www.chisinau.md/public/-files/anul_2013/decizii/DOC041.PDF (vizitat 27.06.2020).
3. MOCANU, Victor. *Descentralizarea serviciilor publice: Concepte și practici*. Chișinău: Tish, 2001. 216 p.
4. MANDA, Corneliu, MANDA, Cezar. *Dreptul colectivităților locale*. București: Lumina Lex, 2002. 418 p.
5. NEGULESCU, Paul. *Tratat de drept administrativ*. Vol. I. București, 1934. 600 p.
6. Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova din 16 decembrie 2019 https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/-programul_al_guvernului_chicu_ro.pdf (vizitat 27.06.2020)

Recomandat
Vladimir BORȘ, dr., conf. univ.